

Katoliški GLAS

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
Gorizia, Riva Piazzutta, 18 - tel. 3177
PODUREDNIŠTVO:
Prieste, Vico d. Rose, 7 - tel. 37603

Polletna naročnina L 1.250
Letna naročnina L 2.500
Letna inozemstvo L 3.500
Poštno čekovni račun: štev. 24/12410

Leto XVIII. - Štev. 50 (928)

Gorica - četrtek, 15. dec. 1966 - Trst

Posamezna številka L 50

Ob prvi obletnici zaključka koncila **Politični potres v Ljubljani**

Na Brezmadežno je poteklo leto dni, odkar je bil z vso slovesnostjo zaključen 2. vatikanski vesoljni cerkveni zbor in odkar so bili objavljeni vsi odloki, o katerih je razpravljalo na štirih zasedanjih skoro tri tisoč škofov iz vsega sveta ter je ob njih delalo več komisij skoro sedem let.

Pavel VI. je dejal ob zaključku cerkvenega zbora, da se koncil šele začne, ker najvažnejše je koncilsko odloke izvesti, drugače bi bilo vse delo koncila zastoj. Marsikje so zdaj po enem letu proučili in pregledali, kako se koncil uvaža in so o tem tudi pisali ter pokazali sončne, pa tudi senčne strani.

SONČNE STRANI

Med sončne strani izvajanja koncila prištevajo v glavnem naslednje:

1. Liturgična obnova vedno globlje prodira med verno ljudstvo. Ne le sv. maša, tudi drugi obredi se opravljajo v živem jeziku, ki vedno bolj približuje zaklade bogoslužnih molitev in dejanj vernemu človeku. Bogoslužje v domačem jeziku vedno bolj kaže, kako smo verniki z duhovnikom ena božja družina in del velike, vesoljne družine, ki je sv. Cerkev.

2. Vedno bolj se manjšajo razdalje med katoličani in ločenimi brati, ki verujejo v istega Kristusa Odrašenika, a so nekateri resnice zavrgli. Mnogo stikov je bilo navezanih po koncilu, mnogo že prej navezanih je bilo utrjenih, tako da vsi z velikim upanjem lahko gledamo v bodočnost, ko bo izpolnjena Kristusova želja: »Da bi bili vsi eno...«

3. Dialog s svetom in nekrščanskimi verami, ki ga je začel Janez XXIII. in ga nadaljuje Pavel VI., si nenehno utira pot. Katoliška Cerkev postaja res vsem znamenje časov, vsi se ozirajo nanjo, mnogi obiskujejo sv. očeta, v mnogih krajih so vezi s krajevnimi škofi vedno bolj žive.

4. Vloga laikov, navadnih vernikov, prihaja vedno bolj do izraza. Vsi ljudje in ne samo duhovniki, so poklicani k apostolskemu delu in marsikje mnogo več apostolskega dela opravijo laiki kot so ga pred koncilom. Bolj se zavejajo svojih dolžnosti v Cerkv in Cerkev jih z veseljem vključuje v delo za zveličanje duš.

SENČNE STRANI

Med senčnimi stranmi tega pokoncilskega leta pa je poleg pličega poznanja koncilskih odlokov treba omeniti na prvem mestu prepočasno prodiranje novih koncilskih zamisli ne le med ljudi, ampak tudi med tiste, ki so pastirji v božjem kraljestvu.

Koncilski pojmi so jasni in lepi, saj temeljijo na naravnem in razodetem božjem pravu, mi pa smo navajeni starih, tradicionalnih poti, zaljubljeni v stare navade, ki jih je treba spoštovati in ohraniti, a ne smejo biti ovira boljšim, časom primernejšim odločitvam.

Tako si npr. v obmejnih krajih, kjer se srečujejo dva različna naroda, kot jih je takih v Evropi veliko, težko utirajo pot koncilski pojmi o enakih pravicah vseh brez razlike. Večinski narod se ne more zvesti v to, da imajo tudi člani manjšine iste pravice, čeprav znajo jezik večine in tudi če bi ga znali bolje kot oni. Trditve naj osvetli tale dogodek.

Umri je ugleden član manjšine nekje v Evropi in velika množica sorojakov ga je spremljala k pogrebu. Obrede so opravili v jeziku večine, češ saj ta jezik vsi razumejo. Ne doumejo, da imajo tudi pripadniki manjšine srce, in da prav v takih težkih preizkušnjah življenja domača beseda seže najgloblje do srca. Če se jim omeni koncil, se obregnejo vanj in prav tako v okoliščino Janeza XXIII. »Mir na zemlji, češ to ne velja za naše razmere. Nekateri postanejo kar vidno nervozni, če jih član manjšine spomni na te dokumente.

Mnogo truda bo še treba, da bo duh koncila zajel svet, a ne obupujmo. Čas teče in vpleta v svoj tok marsikaj, kar tudi komu ni po volji. Božji milni počasi

meljejo, pravi pregovor, a tudi v našem primeru vedno tako, da bo zmagal Bog in njegova postava ter pravica.

Koncil je pod vodstvom Sv. Duha hotel ustvariti pogoje za mir in razumevanje med narodi, zato je potrebno, da zavedni katoličani skupno s svojimi pastirji tako delamo, da se bodo ti pogoji čimprej uresničili.

—ck

V Jugoslaviji si želijo nove državne himne

Jugoslovanski list »Politika-Ekspres« objavlja mnenja raznih voditeljev jugoslovanskega režima v zvezi z nenavadnim argumentom, ki naj ga obravnava kar zvezna skupščina: državna himna. Kot znano, imajo v Jugoslaviji za himno mogočno in staroslavno »Hej, Slovani«, ki pa, kakor izgleda, ni več v skladu s socialistično stvarnostjo v SFRJ.

O tem se je posebno razpisal predsednik zvezne skupščine Edvard Kardelj, ki se zavzema za zadevno obravnavo v parlamentu. O himni sami pravi, da ima lepo melodijo, da je dobra glasba, le besedilo bi bilo treba zamenjati. Ker bi bilo vsako drugo izbiranje ali sestavljanje bolj komplicirano, bi bila taka rešitev po Kardeljevem mnenju še najboljša.

Tudi drugi veljaki Titovega režima so se izrekli za spremembo himne. Tako npr. Veljko Vlahović in Rodoljub Čolaković, ki sičér priznavata dosedanjemu besedilu vlogo slovanske budnice, a ji po njunem mnenju manjka odnos do današnje stvarnosti. Morda bi po njih mnenju prevzeli kako melodijo iz časov borbe!... Skladatelj Jakov Gotovac pa pravi, da bi morala biti nova himna vsekakor taka, da bi bila melodična in lahka ter res navdahnjena.

Poplave, gospodarstvo in plače ob koncu leta

Kam se bo usmerila ogromna količina denarja, ki bo v drugi polovici tega meseca prišla na tržišče? Takšna in podobna vprašanja si gotovo postavljajo finančni in ekonomski strokovnjaki ter seveda tudi državniki.

Po uradnih in neuradnih poročilih bi se dalo sklepati, da se je italijansko gospodarstvo rešilo slabe konjunkturalne oziroma da se hitro dviga in da je že doseglo zadovoljivo točko v svojem okrevanju. Se nedavno so oblasti ljudem svetovale, naj hranijo denar, da so ga potem lahko potom bank spravili na tržišče, kjer je primanjkoval kapital. Svetovati in usmerjati je bilo le eno izmed sredstev, ki so se ga poslužile oblasti, da bi tako vsi skupaj sodelovali pri reševanju slabe konjunkturalne.

In sedaj, ko so se ekonomski usmerjevalci rešili iz zagate, ko ni več take stiske glede kapitala, kaj nam bodo oblasti svetovale, ko se bo to dni napolnil žep več milijonov uslužbencev in delavcev s plačo za trinajsti mesec in povrh še z mesečno plačo? Anketa med delodajalci pove, da je povpraševanje za potrošnimi dobrinami precej močno. Vse kaže na to, da bodo oblasti še naprej podpirale povpraševanje po potrošnem blagu in gotovo se bo ta krivulja v naslednjih dneh povzpela precej visoko. Saj je splošno znano, kako si ljudje radi kaj več privoščijo za praznike in to velja še predvsem za božične praznike. Trgovine se kar praznijo ob takih prilikah.

Pa boste vprašali, kaj ima opraviti oblast pri vsem tem. Ima in nima, ker posamično je nemogoče, da bi imela kakšen uspeh. Ima ga pa, če njeni pozivi najdejo pravi odmev pri ekonomskih usmerjevalcih, ki potom publicitete masovno vplivajo na ljudi.

Samo za trenutek pomislite, kako bi

Zadnje čase slišimo razne novice iz držav komunističnega bloka, ki so marsikdaj znanilke novih tokov ali vsaj boječi poskusi po nadaljnjih spremembah v strukturi statične marksistične ureditve. V Jugoslaviji smo že večkrat imeli razne bolj ali manj kričeče pojave v tem smislu, od primerov Džilasa pa do Mihajlova. Toda tu smo imeli opraviti v bistvu s sporadično, čeprav avtoritativno opozicijo, ki je seveda zaradi nepripravljenosti širokih plasti naroda ostala le pri početnikih in se je v obih slučajih zaenkrat negativno zaključila.

Tudi v narodnostnem oziru lahko ugotovimo, da so vse te pobude prišle bolj od južnih bratov, medtem ko so se Slovenci oglašali bolj v neki kulturni opoziciji, zlasti kar se tiče vedno večjega pritiska srbohrvaškega elementa v Sloveniji. Zdaj pa je nenadoma vzklikala želja po bolj samostojnem načinu mišljenja in odločanja v javnih zadevah prav iz Ljubljane. Tako je ta skoraj revolucionarna vest o čisto novi praksi v nekom komunističnem režimu našla svoj globok odmev tako v ostali Jugoslaviji kakor tudi v svetu.

Kaj se je pravzaprav zgodilo? Izvršni svet (vlada) socialistične republike Slovenije pod predstvom Janka Smoleta je podala ostavko po glasovanju v republiškem svetu, t. j. slovenskem parlamentu, ki je dalo vladi neugoden izid. Vzrok temu je dejstvo, da je ena izmed petih zbornic slovenske republike zavrnila neki za-

konski osnutek Izvršnega sveta o znižanju od sedem na šest odstotkov prispevka za socialno zavarovanje delavcev proti boleznim. Isti zakonski osnutek je že prej sprejela republiška skupščina. Parlament vseh jugoslovanskih republik je namreč sestavljen iz petih skupščin ali svetov. Tako je osrednji ali republiški svet sestavljen iz 120 poslancev in je izrazito političen organ. Ostali štirje so sestavljeni iz vsak po 70 članov in zastopajo gospodarsko, kulturno, organizacijsko in zdravstveno delovanje. Zgoraj omenjeni zakonski osnutek je zavrnil prav svet za socialno skrbstvo. Zanj je glasovalo 11 poslancev, proti 44, vzdržali pa so se trije.

V zvezi s to prvo vladno krizo v povojni Sloveniji je predsednik Izvršnega sveta Janko Smole poudaril, da hoče s tem njegova vlada pokazati odgovornost nasproti parlamentu ter je pozval skupščino, naj sprejme ostavko ter izvoli nov Izvršni svet. »Vsakdo mora sprejeti nase lastno odgovornost,« je poudaril Smole. Po ustavi seveda vlada ni bila dolžna odstopiti, a prav v tem lahko vidimo še vse večji pomen tega dogodka. Predsednik Smole je tudi dejal, da so bili za ta korak soglasni vsi člani Izvršnega sveta Slovenije.

ZA KAJ JE PRAVZAPRAV ŠLO?

Slovenska republika prejema denar za potrebe socialnega zavarovanja, se pravi za pokojnine, invalidnine, otroški dodatek in za izdatke za zdravstvo od zaslужka zaposlenih ljudi. Ta delež znaša 20,5 % od bruto osebnih dohodkov in se potem deli na razne sklade.

Manjši del, do sedaj je bilo to 7 % prejema sklad za zdravstveno zavarovanje, večji del, t. j. 13,5 odstotkov pa gre v sklade dolgoročnih zavarovanj za pokojnino, invalidnino in otroški dodatek. Nova predlagana delitev, ki so jo poslanci v slovenskem parlamentu nato zavrnila pa je bila naslednja: za zdravstvo naj gre le 6 %, 14,5 % pa za sklade dolgoročnih zavarovanj, ali natančneje povedano: 12,4 % za pokojnine in invalidnine, 2,1 % pa za otroški dodatek.

Če bi hoteli sedaj zvedeti, kaj in koliko predstavlja razlika med 7 % in 6 % v denarju, moramo najprej povedati, da se je letos z 20,5 % prispevka delovnih ljudi nabralo v Sloveniji 172 milijard (172 tisoč milijonov) starih dinarjev. Za zdravstvo je bilo porabljenih 43 %, t. j. okrog 74 milijard. Če bi se sedaj ta znesek znižal za en odstotek, kot je to predlagal izvršni svet (vlada) slovenske republike, bi to pomenilo 10,5 milijarde starih dinarjev (pet tisoč milijonov lir) manj za zdravstveno zavarovanje kot doslej.

ODMEVI DOMA IN V SVETU

Brez dvoma je ljubljanski dogodek prejšnjega tedna živo osupnil vse politične opazovalce, saj je prvič, da se kaj podobnega dogodi v kaki komunistični državi. Mnogi komentatorji pripisujejo to gesto volji po novem urejanju družbenih odnosov v SFRJ po znanem brionskem plenumu, ko je padel v nemilost tedanji podpredsednik republike Ranković. Sam predsednik jugoslovanske zvezne skupščine, Edvard Kardelj je prav v nekem govoru pred slovenskimi komunističnimi prvaki

dejal, da morajo tako zvezna kakor republiške vlade odgovarjati tudi dejansko pred parlamentom, torej v primeru potrebe ostopiti.

Seveda ima vsa zadeva globlji izvir kakor v odnosu do nekega zakona socialnega značaja. Izgleda, da so se slovenski poslanci hoteli postaviti za načelo samoodločanja in avtonomije v svojih razpravah ter zlasti v odnosu do izvršnih organov. To bi tudi bolj odgovarjalo načelu samoupravljanja, ki ga komunistični režim v Jugoslaviji še vedno zagovarja.

S tem v zvezi je tudi zanimivo navesti nekaj najznačilnejših komentarjev v jugoslovanskem in v mednarodnem tisku. Tako že ljubljansko »Delo« hvali novost zadnjega tedna v slovenskem političnem življenju kot novo prakso. Zlasti poudarja, da je končno tudi doma prevladalo javno obravnavanje skupnih zadev, kar vodi k vedno večji demokratizaciji javnega življenja. Mariborski »Večer« prinaša zanimiv uvodnik pod naslovom »Reformni veter«, ki že sam nakaže jedro članka. Med drugim pisec pravi, da je to nenačuden dogodek, ki je znak nove reforme v SFRJ. Prišel pa je ne pričakovano tako za poslance same kakor za javno mnenje sploh.

Tudi v evropskem tisku smo zasledili zanimive komentarje s slovensko politično krizo. Tako ima prejšnji petek pariški »Le Monde« zelo tehten uvodnik, ki nosi naslov »Ministrska kriza v Jugoslaviji«. V njem beremo med drugim sledeče: »Že dalj časa razvoj v Jugoslaviji preseneča in vznemirja komunistični svet... Tako si sedaj ena izmed jugoslovanskih republik, prav kot kaka »buržuazna demokracija«, privoščil luksuz ministrske krize in s tem dokazuje, da odgovornost izvršne oblasti pred parlamentom ni prazna beseda. Tako je prvič v zgodovini komunističnih držav slovenska vlada bila prisiljena podati ostavko, ker so poslanci zavrnila nek njen zakonski predlog.« Uvodnik tega najpomembnejšega francoskega dnevnika zaključuje, da kaže ta kriza v Sloveniji na evolucijo režima v Jugoslaviji. Sedaj bodo morali tudi strokovnjaki ustavnega prava v Jugoslaviji prilagoditi osnovne zakone novi realnosti.

Iz vsega tega lahko torej sklepamo, da se tudi med slovenskimi komunisti nekaj giblje. »Reformni veter« je že zapihal. Verjetno bo v bodoče pometel še z marsikatero navlako nekdanje monolitne socialistične družbe.

A. B.

Potopila se je grška ladja

Dne 8. decembra ob 2,10 ponoči se je v Egejskem morju blizu otoka Milosa potopila grška ladja »Heraklion«. Na krovu je bilo prijavljenih 281 oseb, od katerih je zginilo v globini morja kar 232. Morje je bilo zelo razburkano in že po prvem klicu na pomoč ladja ni dala več glasu od sebe. Na kraj nesreče sta prihiteli neka grška in finska ladja in rešili samo 49 oseb. Verjetno pa je število žrtev še višje, ker je ladja prevažala tudi večje število oseb, ki so se vtihotapile na ladjo in niso bile v uradnem seznamu potnikov. Do nesreče je prišlo, ker je razburkano morje odtrgalo neki tovornjak-hladilnik, ki je bil slabo privezan, ga zagnalo proti vratom na palubi, ki so se odprla in dala prosto pot vodi, ki je v nekaj minutah preplavila vse spodnje prostore in stroje. Ladja je vozila na redni progi Kreta-Pirej in je lahko prevažala 1000 potnikov in 300 avtomobilov.

V božičnem pričakovanju Nabirka „Adveniat“ za Latinsko Ameriko

Zgodovinarji so dosedanja dogajanja človeškega rodu razdelili v tri dobe: stari, srednji in novi vek. Ta novi vek pa naj bi se bil že končal 6. avgusta 1945, ko je padla na japonsko mesto Hirošimo prva atomska bomba. Tedaj se je pričela četrta doba človeške zgodovine: atomski vek.

Med nami raste novi rod, ki ga čaka zelo negotova bodočnost, polna groženj in strahu. Ob vsem udobju in tehničnem razkošju bo človek vedno znova občutil, da je zemlja »dolina solz in kraj hrepenenja«. Se vedno bo čakal nekoga, ki naj mu reši najtežje uganke življenja in mu uteši neugnano željo po stalni sreči in popolni blaženosti.

Mi kristjani pa vemo iz božjega razodetja, da je mogoče najti uteho našemu hrepenjenju in resnično srečo samo v Kristusu — Odrašeniku. Zato je bila apostolom in prvim kristjanom misel na Kristusov prihod vodilna misel življenja. To naj bi bilo »pričakovanje blaženega upanja in veličastnega prihoda velikega Boga in Zveličarja Jezusa Kristusa« (Tit 2, 13). Ljubiti njegov prihod pa pomeni, radovati se ga, hrepeneti po njem in se pripravljati nanj z vernim življenjem.

V adventnem času nas hoče Cerkev s svojim bogoslužjem še posebej pritegniti k resničnemu adventnemu mišljenju in čustvovanju, da bomo tako zares pripravljani v hvalečnosti in ljubezni sprejeli

Boga in Zveličarja, ki se nam o božiču razodeva v vsej ljudomilosti in milosrčnosti, saj nam kliče v spomin neizmerno dobroto Kristusovega uveličanja in rojstva.

Zivljenje brez obljube Odrašenika bi bilo stare narode privedlo do končnega obupa in propada, saj so skozi tisočletja »v greh in temi ječali«. Se bolj pa bi bilo človeštvo propadlo v časih civilizacije in tehnike. Saj je dokazano, da postanejo civiliziranci najstrašnejše pošasti, kot pričajo razne komunistične »čistke« in nacistična taborišča. Življenje bi sploh prišlo ob vso vrednost, beseda »človeško dostojanstvo« pa bi postala le še prazna fraza.

Obljuba Odrašenika pa je dala staremu človeštvu tolažilno upanje in ga napolnjevala z vero v lepšo bodočnost. Božji napovedovalci — preroki so jo še posebej potrdili s klicem: »Blizu je...«

Gospod je blizu tudi nam. Čeprav odrešenja še nismo deležni v polni meri, dokler potujemo po tej zemlji, moremo polni zaupanja govoriti: »Vemo, komu smo verovali in prepričani smo, da more Gospod zaklad naših dobrih del in našega bogovdanega trpljenja ohraniti za veliki dan plačila« (2 Tim 1, 12).

V tem svetem pričakovanju preživljamo dneve, ki nas še ločijo od ure sredi noči, ko se bo tudi nam ponovno »razodela vsa ljudomilost in milosrčnost« božjega Deteta.

Ne mir za vsako ceno

Sveti oče Pavel VI. pogosto poziva k miru. Prav zadnje dni je znova povabil odgovorne državnike, naj božično in novoletno premirje v Vietnamu spremenijo v trajno premirje ter se iskreno zavzamejo za dokončen mir. Tudi pošilja sv. oče rad in pogosto svoje odposlane na razne sestanke, da tam podpirajo zadevo miru.

Nekateri so v teh prizadevanjih sv. očeta prišli do misli in zaključkov, da papež ne priznava več pravice do samoobrambe in da hoče doseči mir za vsako ceno. Temu pa ni tako.

Severnoameriški list »The Wanderer« je v zvezi z iskanjem miru objavil izjave, ki jih je podal nadškof msgr. Sergij Pignedolli, ki je bil vodil v začetku letošnjega oktobra papeško odposlanstvo v Južni Vietnam. Dejal je:

»Mir sam na sebi ni popolna dobrina. Združen mora biti s pravičnostjo, svobodo, enakostjo in napredkom. Sveti oče ne išče »miru« kakršen vlada po ječah in jetniških taboriščih.«

V svojem govoru v saigonski stolnici je delegat jasno povedal, da sveti oče želi, naj molimo za pravičen mir, ki daje vsakemu narodu svobodo.

Stavili so mu nato sledeča vprašanja: »Vatikanski cerkveni zbor

priznava pravico do oborožene obrambe proti napadalcu. Ali nova papeževa okrožnica o miru to načelo v čem spreminja?« Odgovoril je: »Ne. To je bogoslovno načelo. Proti krivičnemu napadalcu se smemo upreti z orožjem. Okrožnica nas poziva, naj delamo za mir ne glede na to, kako se je vojna začela. To pa bogoslovnega načela nikakor ne spreminja.«

Vprašanje: »Na proslavi 75-letnice okrožnice Rerum novarum dne 22. maja je sveti oče svaril pred brezboštvom in materializmom, ki ga oznanja marksizem. Dejal je, da Cerkev ne more sodelovati s socialnimi, ideološkimi in političnimi gibanji, ki jih je započel marksizem in ki še vedno ohranjajo njegova negativna načela. Ali je to svarilo proti marksizmu veljavno povsod?« Odgovor: »Seveda.«

Vprašanje: »Če je marksizem proti veri, zakaj pošilja Cerkev svoje odposlane na razgovore s komunisti v vzhodni Evropi?« Odgovor: »Ne hodimo tja, ker bi priznavali načela komunističnih vlad, marveč ker bi radi dosegli vsaj nekaj svobode za naše duhovnike in verno ljudstvo. Razmere se spreminjajo, zato je sv. oče mnenja, da je boljše doseči vsaj nekaj kot nič.«

Zavodi za pripravo misijonarjev

V Italiji so štiri italijanske ustanove, ki skrbijo za pripravo misijonarjev. Predstavniki teh ustanov so sestavili poseben odbor, ki bo skrbel za koordinacijo dela, za študij problemov misijonarstva in za izboljšanje v pripravi misijonarjev. Na svetu je sedaj 22 takih ustanov; 16 jih imajo škofjski duhovniki, šest pa redovniki. Tem je treba dodati še štiri ustanove ali semenišča za pripravo duhovnikov, ki se bodo posvetili dušnopastirskemu delu v Južni Ameriki.

Vsa maša v angleškem jeziku

Škofje Združenih držav Amerike so zaprosili, da bi smeli celo mašo opravljati v angleškem jeziku. Včasih se je trdilo, da so se ameriški škofje precej protivili uvedbi domačega jezika v bogoslužju.

Vatikanski arhiv dostopen do leta 1878

Leta 1880 je papež Leon XIII. kot prvi dal na razpolago zgodovinarjem in strokovnjakom vatikanski arhiv. Dostopne so bile vse listine do leta 1815. Papež Pij XII. je dobo podaljšal do leta 1846. Pavel VI. je pa dobo raztegnil do leta 1878, to je do smrti papeža Pija IX. Ta ukrep

je zelo važen, ker so se prav pod Pijem IX. odigrali važni dogodki v življenju Cerkve kakor tudi v italijanski zgodovini. Naj omenimo samo I. vatikanski koncil, ukinitve papeške države, italijansko zedinjenje in podobno.

Anton Rosmini

Leta 1846 je znan italijanski mislec in duhovnik Anton Rosmini izdal knjigo pod naslovom »Pet ran svete Cerkve«, v kateri je pokazal na nekatere hude pomanjkljivosti v življenju Cerkve. Knjiga je čez tri leta prišla na indeks, to je v seznam prepovedanih knjig. Pred kratkim je pa ta knjiga izšla v kritični izdaji pri neki katoliški založbi in s cerkvenim dovoljenjem. To izdajo je italijanska katoliška javnost sprejela z velikim zadovoljstvom, ker so ideje, ki jih je že pred sto leti zagovarjal Rosmini, zadobile po drugem vatikanskem koncilu svojo pravo vrednost.

V Sudanu se jasni

Sudanska vlada je dovolila katoliški Cerkvi, da v Hartumu odpre semenišče. Notranji minister je izjavil, da bodo uživali katoličani v Sudanu vse pravice in da jim bodo skušali olajšati izpolnjevanje verskih dolžnosti.

Lahko bi rekli, da so evropski verniki pred 15 leti znova odkrili potrebo Latinske Amerike. Zlasti španski in belgijski škofje so se pokazali občutljive zanje. Leta 1948 je prišlo v Spaniji do ustanovitve OCHSA, leta 1953 pa je odprl kardinal Van Roey v Louvainu v Belgiji »Collegium« za latinsko-ameriške dežele. Se bolj so se pogloblili stiki z Latinsko Ameriko, ko je prišlo leta 1960 na 37. mednarodni evharistični kongres v Münchnu 40 latinsko-ameriških škofov. Zadnji koncil je te stike še bolj spopolnil.

V 23. poglavju koncilске konstitucije o Cerkvi »Luč narodov« je rečeno tudi sledeče: »Škofje naj poskrbe za to, da bodo nudili bratsko pomoč drugim katoliškim deželam, zlasti najbližjim in najbolj revnim.« Nemški škofje so ta poziv prehiteli že pred nekaj leti. Dne 1. januarja 1959 so za postni čas povabili svoje vernike, naj bi spokornega duha pokazali zlasti na ta način, da bi izvedli dobrodelno akcijo v korist lačnih in manj razvitih dežel. Tej karitativni akciji so dali ime »Misereor«, t. j. množica se mi smili.

Proti koncu meseca avgusta leta 1961 so pa izdali isti škofje novo povabilo, naj bi v teku adventa nemški katoličani izvedli nov napor v korist narodov Latinske Amerike. Te žrve naj bi še pospešile po besedah v očenašu: »Adveniat regnum tuum« prihod (adventus-adveniat) božjega kraljestva na tej celini. Nabirka je že leta 1961 vrgla 24 milijonov nemških mark.

NABIRKA »ADVENIAT« OSVOJI SRCA NEMSKIH KATOLICANOV

V drugem svojih pastirskih pismen leta 1962 so nemški škofje znova napovedali nabirko »Adveniat« in istočasno označili njene cilje: oblikovanje katehistov ter laičnih apostolov, prispevek k vzgoji mladine, zlasti duhovniškega naraščanja ter gradnja novih semenišč. Zbirka je to leto dala 27 milijonov nemških mark.

Leta 1963 so nemški škofje zbirko »Adveniat« namenili potrebam duhovnikov in dušnopastirskega skrbstva v Latinski Ameriki. Zavzeli so se tudi za primere invalidnosti in starosti v duhovniških vrstah. Tisto leto so zbrali 36 milijonov mark.

Naslednja leta se je skrb nemških škofov raztegnila tudi na katoliški tisk in radio v Latinski Ameriki. Koncilski odlok o sredstvih družbenega obveščanja, ki je bil objavljen 4. decembra 1963 in stiki, ki so jih imeli v teku koncilskih zasedanj z latinsko-ameriškim škofi, so dali nemškimi škofom pobudo za to akcijo. Leta 1964 so zbrali 38 milijonov, leta 1965 pa že 44 milijonov nemških mark. Skupno je torej ustanova »Adveniat« do tega leta nabrala 168 milijonov mark. Brez dvoma je v polni meri osvojila miselnost nemških katoličanov. Skupaj z ustanovo »Misereor« so katoliški Nemci do konca leta 1965 zbrali pomembno vsoto 537 milijonov mark. Uradni obeh ustanov v Essenu so neprestano odprti vsem za kakršno koli informacijo; škofje svoje vernike periodično obveščajo o denarnem poteku svojih pobud; ničesar se ne dela skrivaj ali brez obračunov. Te nabirke so plemeniti izraz skrbi bratov, ki uživajo blagostanje, za brate, ki trpe pomanjkanje, istočasno pa tudi izraz karitativne vrednosti posta in pokore.

KAKO NEMSKI KATOLICANI VZDRŽUJEJO SVOJO CERKEV

Eden katoliških vernikov je ob priliki, ko je prispeval v pušico, dejal: »Verujem v vero, ki jo vzdržujem.« Hotel je reči: »Vero, za katero nekaj v denarju žrtvujem, gotovo ljubim, saj je ne bi drugače denarno podpiral.«

Če veljajo te besede za koga, veljajo brez dvoma za nemške katoličane. Država pobira od vsakega državljanca poleg drugih davkov tudi cerkveno takso, ki znaša 8 do 10 % celotnih davkov, ki jih je treba plačati. Seveda verniki kot drugod po svetu vsako nedeljo, in to v obitni meri, darujejo tudi v svojih cerkvah pri službi božji, ne da bi upoštevali zbirke za posebne namene. Dajatve za dobrodelni ustanovi »Misereor« in »Adveniat« so zanje še dodatno prispevek, na katerega so znali, kot smo videli, velikodušno odgovoriti.

Naj navedemo kot primer samo, kaj so nemški katoličani žrtvovali za svojo Cerkev v letu 1963.

Država je pobrala tisto leto na davkih 36 milijard mark, od tega je bilo 3 milijarde verskega davka za razne veroizpovedi. Katoliški škofje so prejeli eno milijardo. Poleg tega so nemški katoličani prispevali za svojo Cerkev potem drugih zbirk (vključno »Misereor« in »Adveniat«) 200 milijonov mark. V celoti so prejeli torej v letu 1963 nemški katoliški škofje eno milijardo 200.000 milijonov mark. Nji-

hovim bratom v drugih deželah je bilo iz tega poklonjeno sto milijonov mark iz nabirke »Misereor« in »Adveniat«, sto milijonov pa iz verskega davka. Ostali denar se porabi za potrebe katoliške Cerkve v Nemčiji (semenišča, plače duhovnikom, dobrodelnost, razne oblike apostolata).

Toda nemški katoličani niso pomagali svojim bratom v stiski samo z denarnimi sredstvi. Statistike vedo povedati, da so poleg Spanije poslali v preteklem letu in tudi v času med obema vojnama največ oseb za opravljanje dušnega pastirstva v Latinski Ameriki. Tudi danes zavzemajo

v tej statistiki eno prvih mest.

Ljudje bodo odkrili ljubezen Boga Očeta predvsem tedaj, ko bodo videli, da se kristjani ljubijo med seboj. Veliki dobrodelni ustanovi nemških katoličanov sta brez dvoma v službi te ljubezni. Vse kristjane nevsiljivo opozarjata, da se kaže ljubezen v dejanjih, ne pa zgolj z besedami. In prav v tem njihovem pomen sega preko meja nemških škofij in je stalno spraševanje vesti za vse, ki se čutijo kristjane. Tudi za slovenske vernike na Tržaškem in Goriškem.

Roman Rus, Rim

Vatikan in Češkoslovaška

Londonška katoliška tedenska revija »The Tablet« objavlja pod naslovom »Nič več delnih sporazumov« komentar o dogovorih med Vatikanom in komunističnim državami. Uvodoma pravi, da se je po dosedanjih izkušnjah Sveta stolica mogla prepričati, kako se izvajajo taki delni sporazumi, posebej še po protokolu, ki je bil v septembru 1964 podpisan med Vatikanom in Madžarsko: posledice so bile takšne, da sedaj Sv. stolica nikakor ne želi več podpisati podobnega sporazuma s Češkoslovaško, ampak se bo trudila samo za dogovore, ki se raztezajo na vse med pogajanjimi sprožene zadeve.

Po dosedanjih pojasnjevanjih sta Vatikan in CSR razjasnili vprašanje imenovanja škofov, o vseh drugih zadevah pa češkoslovaška vlada ne kaže nobenega razpoloženja za sporazum. Med temi je najbolj važno vprašanje vzgoje duhovnikov (danes sta v vsej republikli samo dve bogoslovji in sicer v Litomeržicah in Bratislavi); dalje želi Cerkev več svobode za verski tisk (izdajanje verskih knjig in časopisov).

Zelo naporni so razgovori, da bi vlada preklicala zakon iz leta 1949, ki dovoljuje

vladj odtegniti duhovnikom pravico učiti verski pouk ali opravljati verske posle, poleg tega pa je uvedel državno nadzorstvo nad upravo Cerkve. Zato je le malo verjetnosti, da bi v bližnji bodočnosti moglo priti do dogovora med Vatikanom in Prago. Vendar je praška vlada nekaterim duhovnikom vrnila pravice za izpolnjevanje verskih dolžnosti, a nena farah, iz katerih so bili izgnani. Slj so večinoma na fare, ki so že nekaj let brez duhovnika.

Najbolj bolj Cerkev naglo padanje števil duhovnikov; starost pobira mnogo več kot pa moreta nuditi novih moči obe dovoljeni bogoslovni fakulteti. Povprečno znaša število novomnašnikov za celo državo štirideset. Po letu 1945 je do leta 1948 (ko je s pučem partija prevzela vodstvo države) znašalo število bogoslovcev v vseh bogoslovjih po državi povprečno 1500 na leto, sedaj pa imajo v obeh bogoslovjih samo 77 kandidatov. Fakulteta v Bratislavi je lansko leto smela sprejeti šest več kot v preteklosti. Za prvi letnik se je javilo štirideset kandidatov, a je državna komunistična verska komisija dovolila vstop samo šestindvajsetim.

Sv. oče na božično noč v Firencah

V soboto, 10. decembra so iz Vatikana sporočili vest, da bo sv. oče za božično noč obiskal Firence in tam daroval v cerkvi Santa Maria del Fiore polnočno mašo. Novica je vzbudila med florentinskim ljudstvom veselo presenečenje in v Vatikan je dospelo že nešteto brzojavnih zahval.

Sv. oče se bo odpeljal v Firence z osebnim avtomobilom; spremljal ga bo samo osebni tajnik msgr. Macchi. Ustavil se bo najprej v cerkvi Santa Croce, kjer bo njegovo prvo srečanje s florentinskimi meščani. Od tu bo odšel peš do škofije, kjer ga bodo sprejeli cerkveni in mestne oblasti, v cerkvi Santa Maria del Fiore bo nato daroval polnočnico. Po polnočnici se bo takoj odpeljal spej v Rim, kjer bo zjutraj daroval drugo božično mašo v cerkvi sv. Petra.

Sv. oče želi s tem svojim obiskom pokazati florentinskim meščanom, kako sočustvuje z nesrečo, ki jih je zadela z zadnjimi poplavi. Prav tako sočustvuje z vsemi drugimi prizadetimi v Italiji, a ker vseh ne more obiskati, naj bi njegov obisk v Firencah veljal tudi vsem ostalim.

Vrana vrani oči ne izkljuje

Pretekli teden se je bavila jugoslovanska zvezna skupščina z Rankovičovo afero. Odkar je bil Tito javno obtožil svojega dozdevnega naslednika na Brionih in ga obdolžil protustavnega delovanja, je minilo že pet mesecev. Med tem časom so zaprli enega za drugim 16 Rankovičevih sodelavcev. Ranković pa je ostal kljub vsemu grmenju neovirano na svobodi. Postalo je, očitno, da se Tito ni hotel zameriti srbskim krogom, ki gledajo v Rankoviču bolj kot komunističnega veljaka nosilca velisrbskih teženj v skupnosti jugoslovanskih narodov.

Na zasedanju zvezne skupščine je poslanec Humo obširno poročal o prestopkih, ki jih je zagrešil Ranković s svojimi sodelavci. Obtožil jih je, da so sistematično hoteli za sodržavljani; niti Tito, žena Jovanka in Kardelj niso bili od tega izvzeti; pri zasliševanju so se posluževali vseh vrst pritisne vključno mučenja; izdelali so ogromno kartoteko vseh nezanesljivih državljanov; vsak deseti je bil vanjo vključen; podvreči so si hoteli zunanje ministrstvo in se pripravljali na prevzem oblasti, ko bi Tito zginil s pozornice.

Človek bi pričakoval, da bo po vseh teh obtožbah prišlo do stroge obsodbe priza-

detih. Zgodilo se je pa nepričakovano. Preiskovalna komisija je kljub temu, da je ugotovila polno krivdo tako Rankoviča kot njegovih pomagačev, predložila zbornico, naj se ustavi vsako nadaljnje kazensko postopanje, upoštevajoč borbeno in zaslužno preteklost obtožencev. Pri tem je navajala tri motive: 1. socialistični sistem se je v Jugoslaviji že tako utrdil, da ga tudi takj poskusi, kot je bil Rankovićev, ne morejo več omajati; 2. človečanski duh Jugoslavije, ki je odpustila že tolikim vojnim zločincem; 3. zaslužno preteklost obtoženih.

Zbornica je predlagano pomiloščenje soglasno sprejela, le devet poslancev se je glasovanja vzdržalo. Pohitel je tudi sam Tito in takoj, ko je bil znan rezultat glasovanja, potrdil pomiloščenje. Vse to mehko ravnanje v rokavicah z Rankovićem dokazuje, da mora imeti mož med svojim narodom, pa tudi verjetno v partijskim vrstah še vedno močno zaslonbo. Titov korak nazaj bo njegovemu ugledu prej škodoval kot koristil. Zdaj se, da je v Jugoslaviji v teku proces, nad katerim partijski vodje počasi zgubljajo pregled in oblast. Ni izključeno, da bo bodoča žrtev tega razvoja sam Tito.

JUNAŠKO DEJANJE JETNIKOV

Med zadnjimi poplavami v Firencah, ki so močno prizadele tudi mestno ječo, je devet jetnikov s tveganjem lastnega življenja priskočilo na pomoč trem družinam jetniških uslužbencev. Brez njihove pomoči bi vsi potonili, kajti znašli so se zaprti za zamreženimi okni, ko je voda segala vedno višje. Jetniki so preplaval prostor med ječo in mehanično delavnico, da so tam vzeli vse potrebno za prežaganje močnega omrežja na oknih. Skozi prežagano okno so tako rešili 19 oseb in jih na rokah prenesli do jetniške ambulante. Rešili so nato še vratarja ter nekoga stražarja, ki je ostal blokirani v stražnici. Ko so odnesli na varno ljudi, so se vrnili in začeli reševati še važne dokumente, denar in osebno lastnino jetnikov. Njihovo junaško zadržanje je bilo sedaj poplačano. Predsednik republike je vseh devet jetnikov pomilostil. Jetniki so se mu potom generalnega prokuratorja prizivnega sodišča v Firencah dr. Sica zahvalili in obljubili, da bodo v nadaljnjem življenju skušali biti vedno vsem v korist in dajati vsem dober vzgled.

Oblečene podobe

Dolcijska Madonna z Jezuškom v naročju je znana umetnina. Na originalu Jezušček nima na sebi ničesar. Ko je bila pa ta slika nedavno objavljena na prvi strani nemške revije »Im Dienste der Königin« (V službi Kraljice), so Jezuščku položili majhen prtič preko telesa. Zglejda, da so Nemci mnenja, da oblečeni Jezušček bolj odgovarja okusu današnjih vernikov. Zablode monofitizma, ki je poudarjal predvsem božjo naravo v Kristusu, so daleč za nami, zato se zdi, da ni treba več tako krepko podčrtavati Zveličarjeve človeške narave.

Tudi v Rimu so se cerkveni krogi okoličili v baziliki sv. Petra za majhne »korekture«. Na željo samega papeža so dobili vsi angeli na svodih tega mogočnega svetišča čedne spodnje hlače.

Sedaj je prišla na vrsto še podoba z brezjansko Marijo. Mi smo je tako navajeni, da niti ne opazimo, da je slikar Lajer pustil Jezuščka brez obleke. Tudi naši slovenski strokovnjaki za cerkveno umetnost do sedaj niso smatrali tako prikazovanje Jezuščka za pohujšljivo. Pač pa je prišla reakcija iz Zagreba. Tam je dal neki salezijski duhovnik naročilo mlademu hrvaškemu umetniku iz Šibenika, naj Jezuščka lepo »obleče«. To se je tudi zgodilo in sedaj omenjeni duhovnik razpošilja okrog fotografije »popravljen« brezjanske slike z dopisom, da je že skrajni čas, da se Jezušček, sin »vseh slovenskih src Kraljice«, čedno obleče...

V prilog svoje akcije navaja primer salezijskega misijonarja g. Jožka Gederja.

Pred mesec se je mudil v domovini. Ko so mu ob slovesu hoteli pokloniti podobe in slike brezjanske Marije, jih je odločno odklonil, češ da bi se njegovi kitajski verniki in dečki v Hongkongu, pa tudi pogani, nad njimi pohujševali in zgrazali.

Tudi se sklicuje isti duhovnik iz Zagreba na pokojno Terezijo Neumann, ki da je vsako tako sliko raztrgala in vrgla v koš s pripombo: »So hat die Muttergottes ihr Kind nie herumgetragen! — Tako ni Matj božja nikoli svojega otroka okoli nosila!« Verjetno bo to kar držalo, saj tudi nobena današnja mati ne bi po vasi ali ulici nosila svojega otroka v takem stanju.

Zato je isti gospod mnenja, da je žalostno, če Slovenci ne zmoremo koščka belega platna, da bi oblekli otroka svoje Kraljice. Naj bi se kmalu našli tisti, ki o tem odločajo, da bi prišlo na Jezuščku do korekture, ker da bo Matj božja sama za to hvaležna.

Ni nam znano, kakšen odjek je imela pobuda tega duhovnika iz Zagreba v slovenskih cerkvenih krogih in v slovenski javnosti. Vsekakor bi bil ravnal bolj modro, če bi se bil prej posvetoval s tistimi, ki so odgovorni za čiščenje brezjanske Matere božje. Neka mati peterih sinov iz Ljubljane je k vsemu temu razpravljanju pripomnila, da je golj Jezušček prav nič ne moti, Hrvatoma po svetuje, naj se najprej odvajajo preklinjati Mater božjo, nato pa šele skrbijo za oblačenje Jezuščka v sosednji deželi...

Politično življenje v Trstu

Po volitvah so se začeli precej živahni posveti o sestavi bodočega občinskega in pokrajinskega odbora v Trstu. Krščanska demokracija je prevzela pobudo in povabila na pogajanja tudi Italijansko združeno socialistično stranko, republikance in Slovensko skupnost. Vse kaže, da sestava novih odborov ne bo lahka. Republikanci izrekajo pomisleke proti Slovenski skupnosti, pa tudi Slovenska skupnost dvomi, če republikanci res spadajo v levo sredino, ker so pozabili na narodno strpnost in v nestrpnosti proti Slovincem posnemajo liberalce in misovce; tržaški republikanci torej spadajo bolj na desnico kot v levo sredino.

Svet Slovenske skupnosti pa je na dveh sejah obravnaval volilne izide. Ugotovil je, da so slovenski volivci nedvomno potrdili hotenje, da ima slovenska manjšina v Italiji lastno in neodvisno politično organizacijo. Kar zadeva morebitno sodelovanje v izvoljenih upravnih organih, je svet Slovenske skupnosti na seji dne 9. decembra sklenil, da je Slovenska skupnost pod določenimi pogoji na razpolago, toda leva sredina mora prej izpolniti nekatere točke, ki so bile večkrat obljubljene in še čakajo na izpolnitev. Izpolniti mora tudi nekatere druge pogoje v korist slovenske narodne skupnosti. Svet slovenske skupnosti je sklenil, da bo objavil vse te pogoje, kakor tudi roke za izvedbo morebitnih dogovorjenih programskih točk.

V soboto, 10. decembra je bila seja tajništva Slovenske skupnosti, ki so se je udeležili tudi nekateri člani sveta. Sprejeli so stališče, ki ga zavzema Slovenska skupnost med razpravo o deželnem proračunu za finančno leto 1967. Seje bi se morali

udeležiti tudi Goričani, ki pa zaradi nujne zadržanosti nekaterih članov niso mogli priti.

Komunisti skušajo v svojem glasilu samj sebe prepričati, da so pri zadnjih volitvah sijajno zmagali, Slovenska skupnost pa ne. Na srečo objavljajo tudi številke, iz katerih lahko vsakdo vidi, da so padli komunistični glasovi, glasovi Slovenske skupnosti pa so narasli tako za pokrajino kot za občino. Na žalost je bilo v slovenskih krajih veliko neveljavnih ravno takšnih glasov, ki so bili namenjeni Slovenski skupnosti. Če upoštevamo te glasove, je Slovenska skupnost na deželi okrog 75 glasov pridobila in ne 38 glasov izgubila.

Politično tajništvo Slov. katoliške skupnosti v Trstu prosi, naj objavimo, da dobiva od svojih članov številna vprašanja, na katera kratko odgovarja, da je bil v svetu Slovenske skupnosti pri sestavljanju kandidatnih list sklenjen sporazum in da se je treba sporazuma lojalno držati po načelu: pacta sunt servanda.

Dušnopastirski koncil na Holandskem

Holandski škofje so organizirali dušnopastirski koncil, ki hoče ideje zadnjega koncila prenesti v življenje holandskih katoličanov. Ta svojevrstni koncil so se začeli 27. novembra in bo trajal do 14. maja. Priprave na koncil so bile več mesecev. Delo koncila vodijo različne komisije in podkomisije. K delovanju so povabili tudi protestantske Cerkve. Za otvoritev tega svojevrstnega koncila je sv. oče poslal posebno pismo holandskemu kardinalu Alfrinku.

nika! Lientja je ob svojo pentljo, zato pa zna čudovit očenaš, ki ga po volji lahko skrajša ali podaljša — sestra Margreta jim ga je povedala — v petih minutah je pa spet drugačen. Čez poldan ostaneta lahko v šoli. Sestra prednica je takoj opazila, da gospod Gerrits ni tak kakor navadni ljudje — so pač res poštenjaki, ki imajo nesrečo — pa zato preprosto reče:

»Le pustite oba otroka na kosilu pri nas, gospod Gerrits, potem imata vsaj še urico dobrega zraka.«

Preprosta dobrota tako zveni, da se ji na mah odzove, in Jon pravi:

»Prav, pa hvala!«

Tako je bil dogovor sklenjen. Nekaj dni pozneje — Peer je bil spisal sojo domačo vajo: »A — Adam« — potrka dno domov z docela raztrganimi hlačami. »Zmagal sem pa le« trobenta svoji materi naproti. Zato ga doleti nekaj zausnic, toda to še najmanj zadene njegovo samozavest; van Claessens si jih je nabral.

Za Jona in Greeta se odpirajo na mah neslutene možnosti; zdaj šele spoznavata pravi temperament svojega prestolonasled-

NOVICE IZ SLOVENIJE

Štiri sto let cerkve v Solkanu

V nedelja, 4. t.m. so v Solkanu slovesno obhajali štiristoletnico nadžupnijske cerkve sv. Stefana. Cerkev je bila namreč zgrajena l. 1566, ko je v Solkanu župnikoval Luka Pittler.

V štiri sto letih obstoja je solkanska matična cerkev, pod katero je spadalo veliko današnjih duhovnih od Pevme in Stmavra preko Grgarja in Cepovana do Spodnje in Gorenje Tribuše, spremljala od krsta do groba rodove in rodove vernikov, vsem delila duhovnih milosti, pravno in narodno dvigala ljudstvo ter bila v nekaterih obdobjih zadnje zatočišče slovenski pesmi in besedi. Cerkev je preživela viharne čase in bila v dveh zadnjih vojnah delno poškodovana. Zdaj pa jo je goreč msgr. prelat Andrej Simčič, župnik in dekan, notranje obnovil in dal okusno preslikati, da je kot zala nevesta. Obnovitvena dela so bila izvršena po sodobnih liturgičnih predpisih. Novi zvonovi z avtomatičnim zvonjenjem so onstran meje izredna redkost in so zato v ponos solkanski nadžupniji.

V pripravo na jubilejno proslavo so opravili v Solkanu svetoletno tridnevno. Izredno število vernikov je pristopilo k sv. zakramentu in tako prejelo svetoletni odpustek. Višek slavlja pa je bila slovesna pontifikalna sv. maša, ki jo je opravil ob 10. uri msgr. dr. Janez Jenko, škof Slovenskega Primorja, katere so se udeležili razni župniki duhovnih, ki so nekdanj spadale pod matično solkansko nadžupnijo. Cerkev je bila nabito polna vernikov. Pred sv. mašo je predstavnik župljanov pozdravil prevz. g. škofa ter na kratko očrtal zgodovino solkanske župnije in cerkve. Pri evangeliju je g. škof spregovoril o pomenu cerkve, ki je hiša božja pa tudi dom vsega božjega ljudstva. Pozval je Solkance, naj se radi zbirajo v tem svojem svetišču, saj tu domuje že štiri sto let najstarejši Solkanec, Jezus v presveti Euharistiji.

Po maši je sledila zahvalna pesem in delitev spominov na štiristoletno slavlje. Popoldne pa je, žal, odpadel napovedani pevski koncert z recitacijami, ker je požrtvovalni pevovodja pred kratkim postal žrtev prometne nesreče.

Naj bi ob proslavi štiristoletnice solkanske cerkve v naših bratih onstran meje zaživela zavest, da je potrebna cerkev v njihovem največjem središču, v Novi Gorici. Solkanska župnija je nekdanj obsegala tudi Staro Gorico in ji zidala cerkve ter dajala duhovnikov: zdaj pa naj nadaljuje s svojim zgodovinskim delom tako, da pospešuje gradnjo cerkve v Novi Gorici.

R. K.

Zakaj je mladina v Sloveniji takšna?

V ljubljanskem Delu z dne 3. decembra smo braji tele kritične pritožbe:

»Pred kratkim smo povabili v Radovljico Akademski pevski zbor »Tone Tomšič« iz Ljubljane. Poslali so nam velike plakate, ki smo jih razobesili po mestu in okolici, obvestili smo vse delovne organizacije, da lahko rezervirajo vstopnice... Na dan pred koncertom je bilo prodanih 46 sedencev. V našo dvorano pa lahko v silo stlačimo več kot 700 ljudi!

Je pri vas tudi tako, dragi prijatelji iz Trbovelj, iz Metlike, iz Murske Sobote?... Ali ste tudi pri vas prisiljeni zadnji dan pred koncertom ponujati zastojkarske

pa imate prijetno tukaj, visoko je in suho... tole je pa najstarejši?»

»Da, gospod župnik, in zdaj mora v posteljo. Njegova sestra in bratec že zdavnaj spita. Reci: Lahko noč, gospod župnik!«

»Noč, župnik!« pravi Peer. Vsi pridevki se mu zde odveč. In tako gre s smejočim se angelom varuhom spat.

»Skodelico kave, gospod župnik?« Greeta drugega ne more ponuditi.

»Ne, hvala, gospa, rajši pokadim pipo.« Puha kakor bojna ladja. Greeta ima še neka pota v mestu. »Le mirno pojdite, gospa, se bova že midva možaka sama pomenila!«

Tako sedi Jon župniku nasproti in zaman se sprašuje, kako neki prihaja brez razloga semkaj.

»Dragi prijatelj,« začne župnik — »prijatelj!« je Jonu odveč — »vi pač niste več v moji župniji, toda mislim sem si: Gerritsovim najbrž trda prede.«

»Zelo prijazni ste, gospod župnik, tako pač rine mo skozi življenje.«

»Samo da rinete, prijatelj!...« Puhpuhpuh... »Imate kaj dobro službo?«

Jon bi rad rekel: »To vas nič ne briga!«,

vstopnice, v strahu, da bodo gostje peli pred prazno dvorano?

Mladji pevci so prišli in nam zapeli. Bilo jih je nekaj čez petdeset, nas v dvorani pa nekaj čez sto sedemdeset: učitelji, šolarji, upokojenci in še nekaj drugih, ki radi slišijo lepo petje. Ploskali smo zase in za tiste, ki niso prišli.

V nadaljevanju pravi članek: »Teden dni za omenjenim koncertom APZ so gostovali v Radovljici »Mladji levici«. Bil je isti dan v tednu, ista dvorana, iste cene vstopnic, le dvorana je bila nabito polna. Prišli so od vsepovsod — čeprav je bila reklama povsem običajna — iz bližnje in daljne okolice. Celo nekaj starejših je bilo med njimi.«

Narodnostna sestava prebivalcev Slovenije

Po podatkih iz leta 1961 — kasnejši niso znani — je takrat (ob popisu prebivalstva) prebivalo na območju Slovenije 1.592.000 ljudi, od tega (zaokroženo) 1.522.000 Slovencev, 31.000 Hrvatov, 14.000 Srbov, 10.000 Madžarov, 3.000 Italijanov, 1.000 Makedoncev, 1.000 Črnogorcev, 1.000 Čehov, 1.000 Nemcev, 1.000 ljudi neznane narodnosti in 3.000 narodnostno neopredeljenih Jugoslovancev. (Statistični koledar Jugoslavije 1966.)

Protest zoper knjigo »Sv. Urh«

Ciril-metodijsko društvo slovenskih katoliških duhovnikov SR Slovenije je imelo letos poletni tečaj. Velika večina navzočih je hotela skleniti in objaviti protest zoper novo izdajo knjige Stefanije Podbevškove »Sv. Urh«, pa tudi protestirati proti pisanju Josipa Vidmarja ob tej knjigi. Toda vodja tečaja dr. Stanko Canjkar je protest preprečil, ko je navzočim zagotovil, da bo že sam in sicer z dvema člankoma vse opravil... Seveda je s tem storil partiji veliko uslugo.

RAZNO

Sovjetsko časopisje

Kakor je poročal sovjetski dnevnik »Pravda«, izdajajo v Sovjetski zvezi 7.700 časopisov in tednikov ter 4.000 revij. Celoten natis teh publikacij je 218 milijonov izvodov. V SSR imajo 70 milijonov radijskih aparatov in 12 milijonov televizijskih sprejemnikov.

Rekordni pridelek pomaranč in jabolk

Letošnji pridelek pomaranč in jabolk v Evropi bo presegal lanskega za okoli 700 tisoč ton ali 10 %. V Italiji so letos pridelali za 300.000 ton več jabolk kot lani, zato je tudi prišlo do močnega padca cen.

Južnega sadja, zlasti pomaranč bo letos mnogo več kot prejšnja leta. Računajo, da bodo izvozili najmanj 2,9 milijona ton pomaranč.

Nenavadni emigranti

Pretekli teden je Di Lenardo Giovanni ujel v Sv. Juriju, kjer ima postavljeno svojo ptičnico, dva čizka, ki sta imela na nožici aluminijast obroček, na njem pa sledeči napis: Ljubljana S. 8646, na drugi pa N. Museum Prah. 144109. Se prej pa je Di Lenardo ujel drugega čizka, ki je prišel iz Moskve.

toda rajši fantazira: »Morebiti se le kje katera odpre.«

»Takótakó, in medtem živite neodvisno?«

»Docela neodvisno, gospod župnik; nič nam ni na poti razen hišnega gospodarja, mesarja pa...« Toda kaj vse ima to opraviti z župnikom?

»Da,« pravi župnik, »dada, razumem, popolnoma razumem...« Potem pa, kar na lepe: »Kakšna sreča, prijatelj, in kakšen blagoslov so takile otroci!«

»In kako lahko vam je o tem govoriti, kaj, gospod župnik?«

»Tako je, prijatelj,« — župnik očividno ni občutljiv — »duhovniki o njih govorijo, vi jih pa morate rediti, to bi nemara radi povedali?«

»Da, gospod župnik.«

»Prav imate, prijatelj.«

»Jon mi je ime.«

»Prav imate, prijatelj Jon.«

»Ste prepričani, da sem vaš prijatelj, gospod župnik?«

»Sem, Jon, sicer bi si sami nekaj drugega domisljali.«

»Jaz pač vem, kaj čutim in mislim, gospod župnik.«

Spored od 18. do 24. decembra 1966

Nedelja: 8.30 Kmetijska oddaja. — 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojano. — 11.15 Oddaja za najmlajše: »Ostrostrelec«, dramatizirana povest, šestji in zadnji del. — 12.00 Nabožna glasba. — 12.15 Vera in naš čas. — 13.00 Odmevi tedna v naši deželi. — 15.30 »Situacije«. Igra v treh dejanjih. — 18.30 Iz pesniških gajev: »Benvenuto Cellini« - pripravil prof. Josip Tavčar. — 20.30 Iz slovenske folklore: Rado Bednarik: »Pratika za drugo polovico decembra«. Ponovitev v torek ob 12.00.

Ponedeljek: 11.40 Radio za šole (oddaja za srednje šole). Ponovitev ob 17.25. — 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Igo Gruden«, pripravil Franc Orožen. — 13.30 Prikljubljene melodije. — 18.00 Odvetnik za vsakogar, pravna posvetovalnica. — 19.10 Poglavlja iz zgodovine slovenske književnosti: Vinko Beličič: (12) »Zakasneli naturalisti Ivo Sorli, Vladimir Levstik in Alojz Kraigher«. — 21.00 Kulturni odmevi - dejstva in ljudje v deželi. — 22.30 Slovenske skladbe za violino in klavir.

Torek: 11.45 Popevke treh rodov. — 17.20 Italijanshča po radiu: Spopolnjevalni tečaj: 11. lekcija. — 18.30 Iz niza javnih koncertov Radia Trst: Flavtist Miloš Pahor in klavičembalistka Dina Slama. — 19.10 Plošče za vas, quiz oddaja. — 20.35 Benjamin Britten: »Noetova barka«.

Sreda: 11.40 Radio za šole (oddaja za prvo stopnjo osnovnih šol). Ponovitev ob 17.25. — 12.10 Pomenek s poslušavkami. — 13.30 Glasba iz filmov in revij. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 19.10 Higiene in zdravje. — 19.25 »Cecilijanka 1966«, revija slovenskih zborov z Goriškega. Koncert je bil registriran v Katoliškem domu v Gorici 27. novembra 1966. — 20.35 Simfonični koncert, ki je bil registriran v občinskem gledališču »G. Verdi« v Trstu 13. aprila 1965. V odmoru (približno ob 21.15) Knjižne novosti: »Damiano Malabaila. Storie naturali«, ocena prof. Josipa Tavčarja.

Četrtek: 12.00 Za smeh in dobro voljo. Besedilo Danila Lovrečiča. — 17.20 Italijanshča po radiu: Spopolnjevalni tečaj: 12. lekcija. — 19.00 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše. — 20.35 »Veliki igralec«. Komedija v treh dejanjih. — 22.35 Violinist Slavko Zimšek, pri klavirju Marjan Lipovšek.

Petek: 11.40 Radio za šole (oddaja za drugo stopnjo osnovnih šol). Ponovitev ob 17.25. — 12.10 Med tržnimi stojnicami, pripravlja Tone Penko. — 13.30 Glasbeno potovanje okoli sveta. — 18.00 Ne vse, toda o vsem. — 18.30 Iz slovenske glasbenega življenja v preteklih stoletjih, pripravlja Dragotin Cvetko. — 19.10 Moj prosti čas. — 19.25 Plošče, ki so mladim všeč. — 20.35 Gospodarstvo in delo. — 21.00 Koncert operne glasbe orkestra RAI-TV iz Turina.

Sobota: 12.00 Kulturni odmevi - dejstva in ljudje v deželi. — 13.30 Glasba po željah. — 15.00 Glasbena oddaja za mladino. — 16.00 Volan. Oddaja za avtomobiliste. — 16.15 »V pričakovanju nocojšnje skrivnosti«, tri božične slike; pripravil Saša Martelanc. — 19.10 Družinski obzorik: »Božič v družini«. — 19.25 Slovenski zbori. — 21.00 »Božična pastoral«, pripravil Jože Podbreznik. — 22.00 A. Corelli: Concerto grosso v g-molu, op. 6 št. 8, za božično noč. — 22.15 Melodije in napevi iz vsega sveta. — 23.30 Pred jaslicami. — 24.00 Prenos polnočnice iz župne cerkve v Bazovici.

»Jaz tudi to vem, prijatelj Jon.«

»Tako?«

»Da. Ah, mi imamo pač tudi nekaj izkušnje. Vidite, kadar stojimo na prižnici, smo najprej duhovniki in nato ljudje; v življenju pa je večkrat narobe, Jon. Še včeraj sem pokopal samomorilca... V posvečeni zemlji leži, zakaj siromaku se je od same revščine zmešalo in ni mu moglo škodovati v grehu, da se je spozabil nad lastnim življenjem. Poglejte, Gerrits...« — in si vnovič nabaše pipo — »ko bi bil bedak ohranil še nekaj več vere in zaupanja...«

»Prijatelj, prav čudno je, toda večino blaznežev je treba iskati med tistimi, ki nimajo nikake opore več tam zgoraj.«

»Vas že razumem, gospod župnik, vi molite, škropite z blagoslovljeno vodo prede in okoli sebe in s tem se vlada svet, od tega lahko jemo, pijemo, najemnino plačujemo in predvsem otroke rodimo.«

(se nadaljuje)

ANTON VAN DE VELDE

Srce zmaguje

53

NARASCAJ PRI NUNAH — SAMARIJAN. JODO JE KNOCK-OUT.

Peer in Lientja hodita zdaj skupaj v šolo k sestram v Looverstraati. Brezplačen osnovni pouk. Tam ni komedij z uniformami in pokloni, zato pa po materinsko skrbe za otroke in pod' bornim nuskim pletenim šalom najdeš gotovo prav toliko — in dostikrat več — srca kakor pod čipkastimi ovrtniki nadvse dostojanstvenega meščanstva. Peer Gerrits se je vrnil prvi dan domov z docela raztrganimi hlačami. »Zmagal sem pa le« trobenta svoji materi naproti. Zato ga doleti nekaj zausnic, toda to še najmanj zadene njegovo samozavest; van Claessens si jih je nabral.

Za Jona in Greeta se odpirajo na mah neslutene možnosti; zdaj šele spoznavata pravi temperament svojega prestolonasled-

GORIŠKE NOVICE

Zaključil se je sejem sv. Andreja

Za letos se je zaključil tradicionalni sejem sv. Andreja in naše mesto je spet zadobilo normalno mirno lice. Letošnji sejem je bil tak kakor pač vsa zadnja leta. Največji naval je bil preteklo nedeljo, ko so prišli ljudje iz podeželja, iz Vidma in Trsta ter iz sosednje Slovenije. Zlasti je bil velik naval okoli zabavišč, stojnice z vso mogočo kramarijo pa niso imele preveč odjemalcev. Velik je bil naval na vinski razstavi, kjer so v dveh dneh popili 38 hl vina, a tudi obiskovalcev je bilo tej količini vina primerno, in sicer 12.800 oseb.

Tudi letos so žal morali zabeležiti nesrečo na dirkalnem prostoru za avtomobilčke. 14-letna dijakinja Annamaria Marinello je po nesrečnem posredovanju stopila z eno nogo na dirkalni prostor in prvo vozilo, ki je pridrvelo, ji je močno poškodovalo nogo. Odpeljali so jo v bolnišnico, kjer so ji nudili potrebno pomoč.

Interpelacija slov. svetovalcev o pokojninah nameščencem Mestne hranilnice

Občinska svetovalca SDZ dr. Bratina in dr. Bratuž sta naslovila na goriškega župana interpelacijo, v kateri vprašujeta, če bi ne bilo umestno posredovati pri upravnem svetu goriške Mestne hranilnice v zvezi s pokojninami bivših nameščencev te ustanove. Med upokojenci Mestne hranilnice (Cassa di Risparmio) je namreč vzbudilo precejšnjo zaskrbljenost dejstvo, da je prejel glavni ravnatelj Mestne hranilnice visoko odpravnino. Zato so bivši nameščenci poslali 14. novembra upravne svetu hranilnice vlogo, s katero se zavzemajo za nujno revizijo svojih pokojnin.

Visoka nagrada salezijskemu zavodu

V nedeljo, 11. decembra so sedanji in bivši gojenci salezijskega zavoda svetega Alojzija v Gorici napolnili gledališče Verdi. Bile so navzoče tudi vse mestne oblasti ter družinski članji gojencev. Med lepo slovesnostjo je goriški proveditor podelil ravnatelju zavoda don Trevisanu zlato kolajno kot visoko priznanje na vzgojnem, kulturnem in umetniškem polju. Sledili so govori in priložnostna akademija. Bil je navzoč tudi goriški nadškof msgr. Pangrazio, ki je izrekel besede priznanja in pohvale vzgojiteljem zavoda, ki že 70 let deluje v našem mestu.

Napredovanje

Prof. Martin Kranner, ki poučuje telovadbo na slovenskih srednjih šolah v Gorici, je preteklo nedeljo v Piacenzi napravil izpit iz lahke atletike in zato napredoval v kategorijo »istruttori tecnici della FIDAL«. Prof. Kranner je tako prvi Slovenec v Italiji, ki je dosegel to stopnjo. On je med drugim tudi odbojarski trener in sodnik, kronometrist in pokrajinski delegat Italijanske smučarske zveze.

SDZ v Gorici in vprašanje prostega pasu

Kot znano, je vlada podaljšala prosti pas goriški občini samo za dobo treh let. Ukrep je vzbudil različne komentarje v javnem mnenju ter v lokalnih političnih krogih. Mnenja so seveda zelo raznolika. Iz vseh se pa kaže splošno nezadovoljstvo zaradi nedavnega vladnega ukrepa.

Vodstvo Slovenske demokratske zveze v Gorici je izdalo s tem v zvezi posebno izjavo. V tej je med drugim rečeno, da je zadnjemu vladnemu ukrepu gotovo vzrok izredno stanje v državi, nastalo po znanih poplavih meseca novembra. Verjetno ni po mnenju SDZ niti izostal pri tem ukrepu pomislek glede prenehanja finančnih olajšav, ki jih predvideva Skupno evropsko tržišče. Na vsak način ni mogoče pripisati nikake odgovornosti za ta ukrep predstavnikom goriške občinske uprave in sedanje večine, ki so si vsi vztrajno prizadevali pri osrednjih organih in pri vladi, da bi bil prosti pas obnovljen za maksimalno dobo in z največjim ugodnostmi. Ni pa treba tega dramatizirati, saj predstavlja poleg negativnih vladnih ukrepov tudi pozitivne strani. Izjava SDZ zaključuje, da je treba podvzeti resne in konkretne korake, da se v parlamentu doseže preko odgovorne akcije lokalnih parlamentarcev zaželeno izboljšanje.

Z zadevo prostega pasu se je na pone-

Fodgora

Za skupino našega mladinskega krožka in cerkvenega zbora bo pretekli 28. november gotovo ostal datum prijetnega spomina, kajti ta dan je Brešan Karlo, ki izhaja iz naših vrst, na univerzi v Trstu dosegel doktorat iz kemije. Dospel je torej do zaželenega cilja svojega mladega življenja.

Prijetno zadoščenje in veselje je občutila — poleg družine, sorodnikov in znancev — tudi vsa naša mladinska in pevška skupina in tako smo kar želeli dati nekoliko duška ter intimnih čestitk in voščil našemu mlademu doktorju, saj je bil od vsega početka vnet član krožka in zbora. Zvesto je z nami sodeloval in vztrajal tudi v najbolj kritičnih in včasih kar težkih preizkušnjah, skozi katere je prodirala in se končno uveljavila vsa naša mlada skupina.

Tako je nazadnje, brez kakšnega razglasa, ševanja prišel večer preteklo sobote, ko smo imeli redne pevške vaje kot pripravo na bližnje božične praznike. In glej, kar nenadoma, ko smo končali Kyrie in Gloria, komaj je odzvenel mogočni Amen, se je dvignila naša iznajdljiva gđ. Cvetka Peršolja. Ob začudenju večine navzočih pevcev se je odstranila iz pevske sobe, a se kmalu nato vrnila z drugimi članicami, ki so ob splošnem občudovanju prinesle lep šopek z izrazitim spominom na naš krožek. Gospodična Cvetka pa je vse iznadenila s humornim samosplovom, ki ga je po narodnih melodijah sama sestavila v zabavnih verzih in rimah: v devetih lepih kosčkih je našela in pričarala celo vrsto veselih dogodivščin iz poteka življenja mladega doktorja. Veselo nasmejani smo vsi, tako intimno združeni, navdušeno čestitali dragemu Karlu in mu voščili lepo in uspešno bodočnost.

Prijeten Miklavžev večer v Standrežu

Na sam Miklavžev dan je ljubeznivi nebeški svetnik obiskal farno dvorano v Standrežu in razveselil s svojimi res bogatimi darovi mlade in stare. Najprej so nastopili šolski otroci s prav primerno igrice, ki jo je sestavila in nato tudi naučila ga. Ivanka Jermol. Ves večer je potekel v vedrem in prijetnem razpoloženju, zlasti ker so znali sv. Miklavž s svojimi vprašanji kakor tudi angelčki s svojimi ljubkostjo in hudički s svojo nagajivostjo in razposajenostjo ustvariti pri malih in velikih vzdušje, da je na koncu obdaro- vanja vsakdo odhajal zadovoljen in s sklepom, da se bo prihodnje leto Miklavževega večera spet udeležil.

Doberdob

Za praznik Brezmadežne je tudi letos — kot vedno — naša mladina priredila primerno proslavo. Po uradni proslavi je spregovoril g. Viktor Prašnikar. V prijazni domači govorici je orisal izrazite dogodke mladosti, kjer se je čutila Marijina pomoč ter druge zglede Marijine ljubezni. Po

deljkovi seji izčrpno ukvarjal tudi goriški občinski svet. Najprej sta poročala župan Martina in pristojni odbornik poslanec Zuccalli, ki sta vodila o zadevi razgovore v Rimu. Polemični pa so bili zlasti liberalni in komunistični svetovalci. Svetovalec SDZ dr. Bratina je obrazložil stališče svoje skupine, nakar je prečital nekatere odstavke zgoraj omenjene izjave vodstva SDZ. Odbornik dr. Sfiligoj je tudi poudaril nekatere točke omenjenega poročila ter pri tem še podčrtal ostale važne probleme za Gorico, kot so obmejna mala trgovina, avtocesta do Ljubljane ter mednarodna železniška povezava. Vse to namreč silno koristi vedno večji trgovski izmenjavi s Slovenijo in Jugoslavijo na splošno.

O prostem pasu bo goriški občinski svet razpravljaj še na prihodnji seji, saj bodo morali med drugim svetovalci glasovati o dveh resolucijah, komunistični in liberalni. Obe izrekata nezaupnico občinskemu odboru. Liberalci celo zahtevajo, naj poda občinski odbor ostavko. Večina levega centra pa razpolaga v občinskem svetu z 31 svetovalci na 40 (KD, SDZ in socialisti). Občinski odbor bo zato lahko brez demagogije z večino občinskega sveta našel primerno in odločno pot za rešitev tega perečega problema.

GORIŠKA MOHORJEVA DRUŽBA

Knjige Goriške Mohorjeve družbe so dotiskane. Prihodnji teden jih lahko dvignete pri dušnih pastirjih, da jih boste za božične praznike lahko prebrali.

Knjižni dar obsega štiri lepe in zajetne knjige. Sorazmerno z obsegom knjig je cena mohorjevsk izredno nizka. Knjige lahko dobijo vsi, tudi oni, ki se niso vpisali med člane.

Ne zamudi izredne prilike! Kupi letošnje mohorjevke. Ne bo ti žal!

recitaciji »Odmev iz Lurda« je sledila enodejanka »Miss sveta«. Finsko dekle — Atmi Kunsela — visokošolka luteranske vere, je zmagala v domovini in v mednarodni nagradi za »miss«. Zelela si je denarja in seveda časti. V New Yorku se seznani z njo mladi Filipinec Gil, ki ji podari »biserni rožni venec«, s katerim se Atmi postavlja zlasti v javnih lokalih; a to ji prinese posmehovanje in čuti se razočarana. Gil ji razloži, da ji je pozabil povedati pomen rožnega venca, a vidi v vsej

zadevi čudovita pota božje Previdnosti. Kot dober katoličan ji razloži katoliško vero in zlasti rožni venec, katerega začne tudi moliti. Tako najde Atmi pravi mir in srečo, se spreobrne in prejme sv. krst leta 1953 ter se seveda poroči z Gilom. Torej fant spreobrne dekle! — Igra je bila sicer kratka, a vmesne registracije so jo poživile, zlasti pa doživeto podajanje vseh igralcev, posebno Atmi. S pohvalo vsem pa rečemo tudi nasvidenje kmalu za božično igro »Svetonočna legenda«.

TRŽAŠKE NOVICE

DRAMSKA SKUPINA DOM IZ ROJANA

uprizori v nedeljo, 18. decembra v Marijinem domu
Finžgarjevo dramo v treh dejanjih

VERIGA

Začetek ob 17. uri. — Med odmori srečplov. — Vabljeni!

Revija cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem

Preteklo nedeljo se je v nabito polni dvorani Marijinega doma v Rojanu vršila prva revija cerkvenih pevskih zborov na Tržaškem. Vajeni smo že, da nam cerkveni zbori združeno prirede koncert božičnih pesmi, ki gotovo tudi za letošnji božič ne bo odpadel.

To nedeljo se nam je predstavilo dvanaest zborov in to: iz Mačkovej, Sv. Ivana, mladinski zbor iz zavoda šolskih sester v Trstu, zbor z Opčin, iz Bazovice, Katinare, skavtinje, ženski zbor iz Rojana, zbor iz Skednja, mešanji zbor skavtinj in skavtov, zbor »Fantov izpod Grmade« in mešanji zbor iz Rojana. Zborom so dirigirali: Zorko Harej, Dušan Jakomin, Marica Župančič, Nada Zerjal, Anton Malič, Just Lavrenčič, Humbert Mamolo in Ivo Kralj.

Vsak zbor je zapel po dve narodni in umetni pesmi najrazličnejših skladateljev od J. Gallusa, Vodopivca, Aljaža, Foersterja, Kuharja, Gobca, Tomca, Kramolca, Zormana, Kernjaka, Švaba, Liparja, Adamiča, Simonitija, Bučarja, Medveda in Ubalda Vrabca. Ni naš namen, da bi ocenjevali, kateri zbor je bil najboljši, ker to ni bilo tekmovanje. Reči pa moramo, da so se vsi nastopajoči zbori resno potrudili in so poštrenovali poleg cerkvenega petja prevzeli v svoj program tudi necerkvene pesmi. Pred nami se je zvrstilo nad 250 pevcev, ki so nam zapeli 24 pesmi.

Da program ni bil prav nič utrudljiv, je priča nabito polna dvorana in da so poslušalci pazljivo vztrajali do konca. Ko sta pred rojanski mešanji zbor, ki je zaključil nastop, stopila tržaški župan dr. Franzil in škofov vikar dr. Škerl ter sta povedala vsak nekaj vzpodbudnih besed pevcem, pevovodjem in občinstvu, je to slednje oba nagradilo s spontanim ploskanjem. Če na koncu povemo še željo občinstva, bi ta bila: Se nam pripravite kaj sličnega, radi vas bomo poslušali.

Mahničevi v svoji novi hiši

29. november je bil za Mahničeve s Kremenke pri Domju nadvse pomemben dan. Praznoval se je »likof« njihove nove hiše.

Kdo je Karel Mahnič, ni treba več razlagati. Njegov primer je prišel v časopise in anale razlaščevanja naše zemlje na Tržaškem. Razlastitelji mu niso samo ponujali smešno nizke odškodnine za skromno hišico in 4000 kv. m, temveč so ga tudi hoteli s prisilnim izgonom vreči iz hiše, medtem ko so že stali pripravljeni buldožerji, da jo izravnaajo kot Rimljani Kartagino.

Po trdem in neizprosno boju, ki je težko preizkusil Mahničovo družino, mu je s pomočjo Odbora razlaščencev, pravnih zastopnikov in tiska uspelo doseči takšno odškodnino, da si je lahko kupil drugo zemljišče in na njem zgradil v kratkem času čedno hišo, ki so jo pokrili, kot rečeno, prejšnjo soboto. Za to priliko je v znak hvaležnosti tudi povabil predstavnike omenjenih ustanov, ki so mu

stali ob strani v tistih odločilnih dneh letos spomladi.

Odbor za pomoč razlaščencem z zadoščenjem beleži ta nadvse razveseljiv dogodek, da je Mahničeva družina spet prišla do lastne strehe. Želji ji, da bi se v nji počutila kar najbolj udobno, ko se bo vanjo vselila.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

ZA KMETOVALCE

Prispevki za obrambo proti toči in zmrzali

Za nakup pripomočkov in izvedbo del proti toči, zmrzali in slani kmetje lahko dobijo do 50 % prispevka. Med take pripomočke spadajo tudi plastične mreže, ki varujejo vredne kulture pred točo in delno tudi pred slano in ptiči.

Kdor pa zavaruje svoje kulture pri zavarovalnici, lahko dobi prispevek za plačevanje zavarovalnine. Tako dobijo neposredni obdelovalci in mala posestva do 40 %, srednja posestva do 30 % in velika posestva do 20 % prispevka. Vse to določa deželni zakon št. 33 z dne 29. decembra 1965. Prošnje pa stalno sprejema pokrajinsko kmetijsko nadzorništvo.

Pokojnine za kmečke žene

Kmečke žene, ki so letos dopolnile 61 let starosti, imajo s 1. januarjem 1967 pravico do starostne pokojnine. Zato naj konec tega meseca vložijo potrebne prošnje. Pokojnina pripada ženam, ki so plačale zavarovalne prispevke za 10 let.

Vinske tropine pospraviti do 20. decembra

V tržaški pokrajini je treba pospraviti vinske tropine najkasneje do 20. decembra. Po tem dnevu je dovoljeno držati tropine le v določenih, izjemnih primerih, ki so bili naštet v našem listu dne 29. septembra 1966.

Ing. Janko Košir

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi dragega očeta

IVANA HUMARJA

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so z nami v žalosti sočustvovali, posebno še g. župniku Bernardinu Godniču, dekanu msgr. Andreju Simčiču, ki je vodil pogreb, gg. Žoržu in Erženu, vrtojbenkemu pevskega zboru, gospodinu ob grobu, podjetju Nanos v Postojni, vsem darovalcem cvetja in vsem, ki so za pokojnika molili in ga spremljali na zadnji poti.

Vrtojba - Gorica, 14. decembra 1966

Cerkvene s Tržaškega

Prihodnjo nedeljo bo g. nadškof obiskal župnijo sv. Benedikta v Stramarju v Zavljah. Za slovenske vernike bo g. nadškof maševal in pridigal ob 10.15.

Na Kontovetu bo v nedeljo popoldne blagoslovitev novega velikega zvona za župno cerkev. Blagoslovitev in pobožnost bo opravil nadškofov g. vikar.

Prihodnja nedelja bo kvartna nedelja, ki je posvečena molitvi in miloščini za semenišče in za katoliške zavode. Gre za molitev, žrtve in dobra dela za duhovniške poklice.

Vsakoletna polnočnica za tržaške Slovence bo tudi letos v cerkvi sv. Jakoba in sicer ob deseti uri zvečer in ne več ob devetih kakor prejšnja leta.

Še vedno je res

»Med nami Slovenci pisati o Spaniji in o Francu je vedno tvegana stvar.« tako sem zapisal v uvodu v svoj članek v »Kat. glas« dne 1. decembra t.l. Že v soboto, 3. decembra je »Primorski dnevnik« poročil, da je res tako. Ker sem v članku iznesel nekaj misli, ki so mi dozorele ob obisku v Spaniji, očita omenjeni list, da »v pisu še vedno tli simpatija do fašizma«. Prepričan, da nekateri ne razumejo več slovenski, ko kdo piše o Francu in ne trobi z njimi v isti rog, se odrekam vsaki nadaljnji polemiki v upanju, da bo morda čez novih 30 let mogoče tudi med Slovenci mirno razpravljati o Francu in njegovem režimu.

Miklavž Božič

OBVESTILA

Vabilo na občni zbor. Slovensko katoliško prosvetno društvo Števerjan sklicuje svoj peti redni občni zbor, ki bo v soboto, 17. decembra 1966 ob 20.30 v dvorani na Križišču s sledečim dnevnim redom: 1. poročila; 2. razrešnica staremu odboru; 3. volitve novega odbora; 4. slučajnosti.

Društvo neposrednih obdelovalcev zemlje Standrež obvešča svoje člane, da se bo nabiralo pristojbino za uporabo vsakovrstnega orodja v nedeljo, 18. t.m. od 11. do 12. ure v gostilni Lutman.

Na upravi našega lista je na razpolago zanimivo pisana in zelo aktualna knjiga za naš čas »SMISEL ŽIVLJENJA«, ki jo je spisal bogoslovni profesor v Ljubljani dr. Janez Janžekovič. Vezana stane 1.000 lir, broširana pa 700 lir. Istotam se dobi tudi izredno sodobna knjiga dr. Antona Trstenjaka »CLOVEK V STISKI«. Cena 500 lir.

DAROVI:

Za Zavod sv. Družine: I. P. 1.000; družina Gentili 1.000; N. N. 5.000 lir.

Za Katoliški dom: Namesto cvetja na grob pok. očetu voditelja goriške Marijine družbe dr. Kazimirja Humarja daruje zbor Marijine družbe v Gorici 5.000 lir.

VELIKODUSEN DAR: Gospa iz Bologne je darovala: za Zavod sv. Družine 50.000, za Alojzijevešče 50.000, za Katoliški dom 50.000 lir.

Naj ji Bog njeno velikodušnost in razumevanje za slovenske ustanove v Gorici stotero povrne!

Za Katoliški dom: N. N. 1.000; N. N. 5.000, N. N. 1.000; Bremec Stefanija 2.000; N. N. 2.000; N. N. družina 5.000; N. N. 30.000; N. N. 10.000; N. N. 5.000, Trst 5.000; N. N. po msgr. Novaku 50.000; K. C. 5.000; F. F. 15.000 lir.

Vsem darovalcem Bog povrni!

OGLASI

Za vsak mm višine v širini enega stolpca: trgovski L 30, osmrtnice L 50, več 7% davek na registrskem uradu.

Odgovorni urednik: msgr. dr. Fr. Močnik
Tiska tiskarna Budin v Gorici